

Aan de gemeenteraad

Op 9 februari 2024 stelde S. Reitema (PvdA) ons een schriftelijke vraag: Kinderen hebben recht op onderwijs, waarom hebben we zoveel thuiszitters in Rotterdam?

Inleidend wordt gesteld:

De PvdA Rotterdam is ter ore gekomen dat kinderen in Rotterdam niet naar school kunnen gaan. Sommige gezinnen hebben hun kinderen al tien maanden thuiszitten. Dit heeft grote gevolgen voor hun persoonlijke ontwikkeling. Terecht lezen we vandaag in het AD dat de kinderombudsman een onderzoek start. "Volgens kindersombudsman Stans Goudsmit van Rotterdam-Rijnmond zorgt dit voor grote problemen. Doordat deze groep thuiszit en geen onderwijs krijgt, komt hun persoonlijke ontwikkeling namelijk tot stilstand." (<https://www.ad.nl/rotterdam/aantal-kinderen-dat-niet-naar-school-gaat-in-rotterdam-neemt-toe-kinderombudsman-start-onderzoek~ac6429f0/>)

Hieronder volgt de vraag en onze beantwoording:

Vraag 1:

Is het college geschrokken van dit bericht over de groeiende groep thuiszitters in Rotterdam en is dit fenomeen reeds bekend? Graag een toelichting.

Antwoord:

Wij maken ons al langere tijd zorgen over het aantal thuiszitters dat zowel landelijk als in Rotterdam stijgt. De cijfers zijn ons dus bekend. Niet voor niets is betere aansluiting van onderwijs op zorg één van de speerpunten van het Nieuw Rotterdams Onderwijsbeleid (NROB). Iedere thuiszitter is er één te veel.

Vraag 2:

Is het college in gesprek met de kinderombudsman over thuiszitters? Sinds wanneer en wat wordt er besproken? Graag een toelichting.

Antwoord:

Zowel wethouder Kasmi als wethouder Buijt zijn in gesprek met de kinderombudsman.

Op haar verzoek heeft de kinderombudsman een gesprek met beide wethouders gehad om de aanleiding en het doel van haar onderzoek toe te lichten. Beide wethouders hebben aangegeven haar onderzoek toe te juichen, omdat het bij kan dragen aan de aanpak van de thuiszittersproblematiek in Rotterdam. Daarnaast heeft wethouder Kasmi ook gesproken met de kinderombudsman over het nieuwe onderwijsbeleid waarin de aansluiting onderwijs-zorg één van de speerpunten is. Een betere aansluiting bevordert de mogelijkheid van inclusief onderwijs.

Vraag 3:

Is het college het met ons eens, dat het recht op onderwijs een groot goed is en dat de gemeente alles op alles moet zetten om te zorgen dat kinderen goed onderwijs krijgen?

Antwoord:

Jazeker, daarover is het college het roerend met u eens.

Vraag 4:

In hoeverre is de gemeente betrokken bij het meldpunt dat gisteren geopend is? Welke rol speelt de gemeente hierin? Graag een toelichting.

Antwoord:

Het is een tijdelijk (februari tot april) meldpunt van de Kinderombudsman, gericht op het onafhankelijke onderzoek wat zij in februari is gestart. De gemeente is niet inhoudelijk betrokken bij het meldpunt, maar staat er positief tegenover. Er komen wekelijks meerdere berichten binnen bij het college van ouders die zich geen raad weten met hun thuiszittende kind en om hulp vragen. We gaan er vanuit dat het meldpunt vergelijkbare berichten binnen zal krijgen.

Vraag 5:

Hoeveel thuiszitters heeft Rotterdam? Graag een uitsplitsing in hoelang deze kinderen thuiszitten en de redenen van thuiszitten, alsook alle andere uitsplitsingen die de gemeente heeft.

Antwoord:

	22-23
Aantal aanvang schooljaar	89
Nieuwe gevallen daarna	356
Verhuisd	16
18jaar geworden	19
Opgelost	265
Actueel aantal (einde schooljaar)	145

Dit betreft het totaal aantal in het vorige schooljaar.

Daarnaast zijn er ook cijfers per peildatum (dagstand) bekend. Deze geven een inzicht in de dagstand, maar zijn daardoor minder betrouwbaar dan de jaarcijfers. Zeker aan het einde van het schooljaar blijkt het lastiger om voor thuiszittende leerlingen nog een onderwijsoplossing te creëren.

Volgens de dagstand van 1 juni gaat het om 342 thuiszitters, 137 5- tot en met 12-jarigen en 205 13-tot en met 17-jarigen. De belangrijkste en grootste categorieën zijn;

- Op weg naar (v)so: 61 leerlingen. Dit wil zeggen dat de kinderen op een wachtlijst staan voor het (voortgezet) speciaal onderwijs.
- Zorg voorliggend: 113 leerlingen. Dit wil zeggen dat de kinderen op een wachtlijst staan voor behandeling door het wijkteam/jeugdhulp/jeugdzorg.

Vraag 6:

Heeft de gemeente een mate van zicht op de groep thuiszitters en worden alternatieve programma's aangeboden? Graag een toelichting.

Antwoord:

De gemeente heeft via de Taskforce Thuiszitters (een samenwerking tussen de gemeente en samenwerkingsverbanden PPO en Koers VO) een overzicht van de thuiszitters in Rotterdam. Een thuiszitter is een leerplichtige Rotterdammer die vier achtereenvolgende weken zonder geldige reden school verzuimt of niet staat ingeschreven op een school. De gemeente is voor haar zicht op de thuiszitters afhankelijk van de verzuimmeldingen van scholen. Het merendeel van de thuiszitters wordt inderdaad gemeld bij de afdeling leerplicht van de gemeente.

Helaas is er ook vaak sprake van "verborgen thuiszitters"; leerlingen die ziek zijn en daardoor niet in staat zijn onderwijs te volgen, worden nu vaak niet als thuiszitter gemeld. Dergelijk verzuim kan uitmonden in langdurig thuiszitten, omdat de terugkeer naar school steeds lastiger wordt. Daarop zijn scholen al alert, maar alom wordt erkend dat hier meer aandacht aan moet worden besteed. Het ministerie van OCW heeft dit probleem onderdeel gemaakt van een wetsvoorstel dat in voorbereiding is. De gemeente is bezig met een aanpak die anticipeert op dit wetsvoorstel. Wij willen ook deze groep leerlingen eerder in beeld krijgen, zodat kan worden ingegrepen om erger te voorkomen.

U vraagt naar alternatieve programma's, daarbij wil ik opmerken dat de redenen voor thuiszitten divers zijn. De samenwerkingsverbanden Koers VO (voor voortgezet onderwijs) en PPO (voor primair onderwijs) waarin de schoolbesturen zijn verenigd zoeken naar een passende oplossing voor iedere leerling.

Er zijn onderwijsgerichte dagprogramma's beschikbaar die door Jeugdhulp worden ingekocht. Binnen deze programma's worden leerlingen ondersteund om zo snel mogelijk weer terug naar school te kunnen. Helaas bieden die programma's niet voor alle thuiszitters datgene wat nodig is om onderwijs te kunnen blijven volgen.

Vraag 7:

In hoeverre biedt de gemeente ondersteuning aan ouders van thuiszitters? Graag een toelichting.

Antwoord:

De ouders kunnen binnen de gemeente contact opnemen met de leerplichtambtenaar. Zij zijn onafhankelijke professionals die zowel school als ouders kunnen adviseren. Bij veel thuiszitters is ook het wijkteam betrokken. Als er jeugdhulp nodig is, om terugkeer naar school mogelijk te maken, gaat dat via het wijkteam. Ook het wijkteam biedt in dat geval ondersteuning aan ouders. Daarnaast kunnen ouders natuurlijk ook terecht bij de school van inschrijving en bij de oudersteunpunten van de samenwerkingsverbanden PPO en Koers VO.

Vraag 8:

In hoeverre hebben het lerarentekort en de (routes naar) scholen iets te maken met de thuiszitters?

Antwoord:

Redenen die ook landelijk worden genoemd voor de stijging van het aantal thuiszitters zijn onder andere de toename in problematiek bij jongeren en de stijging van het aantal vluchtelingen waarvoor een passende plek moet worden gezocht. Wat die laatste groep betreft; ook kinderen die geen schoolinschrijving hebben, omdat alle scholen voor nieuwkomers onderwijs vol zitten, worden tot de thuiszitters gerekend. Dit probleem speelt in Rotterdam nog maar in beperkte mate.

Het lerarentekort speelt vooral een rol in het kunnen voorkomen van thuiszitten. Het is belangrijk dat scholen (nog) meer aandacht hebben voor de persoon en omstandigheden achter de leerling. Dat zij gedrag (waaronder verzuim) zien als een signaal voor tijdige interventie, ook op of via school. En dat zij de tijd en ruimte hebben om hier vervolgens vroegtijdig op te interveniëren.

Vraag 9:

Is de gemeente in gesprek met schoolbesturen over thuiszitters? Welke punten worden hierin besproken? Graag een toelichting.

Antwoord:

De gemeente is over de thuiszitters met name in gesprek met de samenwerkingsverbanden, als vertegenwoordigers van de schoolbesturen. De schoolbesturen worden wel actief betrokken bij het maken van een routekaart thuiszitters voor scholen met daarin o.a.: hoe ziet de weg er uit die een leerling aflegt als de leerling een thuiszitter wordt en wie komt hij op deze weg tegen die kan ingrijpen?

Vraag 10:

Is het college het met ons eens dat thuiszitters te maken krijgen met problemen in hun persoonlijke ontwikkeling? En wat is het college bereid om hieraan te doen? Graag een toelichting.

Antwoord:

Dit zijn wij zeker met u eens en dit blijkt ook uit onderzoeken. Samen met de samenwerkingsverbanden zet het college hier op in met de Taskforce Thuiszitters. Daarnaast heeft het college binnen de inkoop Jeugdhulp geïnvesteerd in onderwijsgerichte dagprogramma's, zie het antwoord op vraag 6.

De aanbieders binnen de onderwijsgerichte dagprogramma's zijn gespecialiseerd in de problematiek van thuiszitters en richten zich op het herstel van de ontwikkeling van het betreffende kind of jongere.

Daarnaast proberen we het thuiszitten te voorkomen, middels onze inzet op een betere aansluiting onderwijs-zorg. Het doel is om leerlingen binnen het regulier onderwijs te behouden en hen daar de zorg te kunnen bieden die nodig is.

Een punt waarover de gemeente zich verbaast en waarvoor wij bij de daartoe relevante stakeholders aandacht vragen, is dat in de huidige pabo-opleidingen onvoldoende aandacht wordt besteed aan werken in het speciaal onderwijs. Wij willen bevorderen dat er meer kennisuitwisseling komt tussen het speciaal en regulier onderwijs. Ook dit maakt deel uit van het Nieuw Rotterdams Onderwijs Beleid (NROB).

Vraag 11:

Welke maatregelen heeft het college tot nu toe genomen om gezinnen met thuiszitters te helpen?

Antwoord:

Als bij een thuiszittend kind of jongere jeugdhulp nodig is om naar onderwijs te kunnen terugkeren of om in het regulier onderwijs te kunnen blijven wordt het wijkteam betrokken. Het wijkteam richt zich indien nodig op het hele gezin. School of ouders zelf kunnen ook zonder dat jeugdhulp nodig is vragen om ondersteuning van het wijkteam. Het wijkteam maakt op het primair onderwijs onderdeel uit van het schoolzorgteam dat inmiddels op een groot deel van de primair onderwijs scholen actief is.

Vraag 12:

Welke maatregelen is het college voornemens nu te nemen, nu de kinderombudsman een onderzoek start?

Antwoord:

Het college heeft al een aantal maatregelen ingezet. Hierbij kunt u denken aan de taskforce dekkend netwerk, hierin werken de gemeente Rotterdam samen met de samenwerkingsverbanden en schoolbesturen aan maatregelen om te zorgen voor een beter dekkend onderwijsaanbod in de stad. Maar ook aan het inzichtelijk maken van de afspraken voor toeleiding naar de onderwijsgerichte dagprogramma's voor scholen. Wij lopen hiermee vooruit op de resultaten van het onderzoek van de kinderombudsman. De publicatie van dit onderzoek wordt na de zomer verwacht en we zullen dan actief kijken of wij naar aanleiding van haar aanbevelingen onze ingezette maatregelen verder kunnen versterken.

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

G.J.D. Wigmans

De burgemeester,

R.A.C.J. Simons, l.b.